

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čekovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnišтво: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon 2113

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Dejalni verski bojovníki na Čehoslovaškem.

Predsednik čehoslovaške republike dr. Masaryk je svoj čas rekel katoličanom na Čehoslovaškem, da bodo v tej državi imeli toliko pravic, kolikor si jih bodo sami priborili. Te besede so si čehoslovaški katoličani dobro zapomnili ter so se po njih ravnali. V ostri in vztrajni borbi s svobodomiselstvom in protikršćanstvom so izvojevali svobodo Cerkvi in njenemu udejstvovanju v javnem življenju. Na Češkem se je bilo lažnjivo svobodomiselstvo jako razpaslo, in sicer kot liberalizem v meščanskih, kot socializem in komunizem v delavskih vrstah. Katoličani so uvideli, da proti tema močnim sovražnikom, ki proti Cerkvi nastopata vzajemno, ne morejo uspeti brez orožja organizacije. Zato so vso državo prepredili s celo mrežo političnih in nepolitičnih organizacij. Priznati moramo, da se je čehoslovaški liberalizem naučil od francoskega strpljivosti napram krščanskim organizacijam. Na Čehoslovaškem imajo katoličani svobodo organizacije na vseh poljih: na političnem, verskem, gospodarskem in prosvetnem polju in tudi na polju telesne vzgoje, kjer prav dobro deluje krščansko telovadno društvo »Orel«.

Omembe je vredna neka posebna zanimiva organizacija iz zadnjega časa, ki je bila pred petimi leti ustanovljena v okviru katoliške ljudske stranke in ki ima naslov »Zveza dejalnih bojovníh skupin«. Njen ustanovitelj in predsednik je energični katoliški politik Franc Zelenka, član češkega deželne odbora. Namen te organizacije je vzgojiti katoliškemu pokretu zanesljive in sposobne voditelje, ki se bodo proti modernemu sovražniku borili z modernim orožjem. Za ta namen se skrbno izobražujejo in vzgojujejo. Njihova izobrazba se giblje v tistih vprašanjih, ki so velike praktične važnosti. Poučujejo se v zgodovini države in Cerkve, o dolžnostih katoličana napram modernemu času, v narodnem gospodarstvu, o socialnih vprašanjih, glavnih zakonskih določbah, ki se tičejo šol, časnikov ter društev in se vadijo zlasti v govorništvo. Njihova dolžnost je tudi, da vsak dan čitajo iz prekornostne knjige »Hodi za Kristusom«. Vzgojujejo se v tem smislu, da živijo po predpisih vere ter smatrajo obrambo vere in Cerkve kot svojo pglavitno nalogo.

Da morejo svojo nalogo uspešno vršiti, ima vsak nekako knjižnico, ki ob-

sega izrezke iz časnikov in male knjižice o perečih vprašanjih (n. pr. o boljševizmu, fašizmu, o češkem reformatorju Husu itd.). Tako so vedno pripravljeni dati odgovor na vprašanja, ki se trenutno pretresajo v javnosti, poučiti nevedne ter ohrabriti plašljivce. Da je tozadevna njihova pripravljenost še večja, izdaje njih glavni voditelj Zelenka za praktično uporabo nekaj besednjakov o stvareh, ki jih je treba znati vsakomur, kdor nastopa v javnosti kot govornik. Ta slovar izhaja v presledkih kot male knjižice v žepni obliki.

Zveza dejalnih bojovníh skupin se sestavlja iz legij, kojih vsaka broji 300 članov. Ena teh legij je imenovana po sv. Vavlatu, druga po sv. Janezu Nepomučanu, sedaj se snuje legija sv. Cirila in Metoda. V preteklem letu je ta Zveza izvršila veliko in hasnovito delo. Delala in borila se je za katoliško ljudsko stranko, za politično in nepolitično katoliško mladinsko organizacijo, za katoliško prosvetno organizacijo (Zveza sv. Vavlatu), za krščansko telovadno organizacijo (Orel), za katoliške skavte in druge katoliške organizacije. Kamor koli so bili prošeni, so šli kot govorniki, agitatorji in branitelji katoliške stvari. S svojo dejalnostjo, veščino in odločnostjo so katoliški misli na Čehoslovaškem mnogo koristili. Čehoslovaški katoličani so s svojimi raznolikimi, vzajemno delujočimi krščanskimi organizacijami lahko za zgled in pobudo katoličanom v drugih državah.

*

V NAŠI DRŽAVI.

Posojilo smo dobili. Finančni minister je podpisal v Parizu pogodbo o posojilu v znesku 300 milijonov francoskih frankov (660 milijonov dinarjev). Kredit je državi na razpolago pri Narodni banki. Radi posojila je bil znižan državni proračun za eno milijardo in dohodki povečani za 300 milijonov dinarjev. S tem je bil naš državni proračun uravnotežen.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Posvetovanja balkanskih držav. Dne 20. oktobra je bila otvorjena v Carigradu druga konferenca balkanskih držav. Ob tej priliki bi se naj sklenila med vsemi državami na Balkanu posebna pogodba. Razven te pogodbe so še na dnevnem redu razprave glede težkoč zbližanja balkanskih držav, o skupni zaščiti živila in tobaka ter o poštini združitvi.

Kako hoče Rumunija pomagati kmetu? Rumunski finančni ter poljedelski minister sta izdelala načrt, kako pomagati in razbremeniti rumunskega kmeta, ki je radi dolgov že čisto ob propadu. Po tem načrtu bi naj prevzela država kmečke dolgove in bi imeli upniki kmečkih dolgov posla samo z državo. Odplačevanje dolgov bi se izvršilo v dveh razdobjih: 1. Država bi znižala takoj skupni znesek kmečkih dolgov za eno četrtino. 2. Ostanek pa bi plačala v 20 letih in sicer z državnimi papirji, ki bi vrgli 5% obresti. — Proti zgorajnemu načrtu so seve banke, a vlada razglasa, da jim ne bo naložila potom zakona nikakih žrtev, ampak da bo skušala pridobiti razne denarne zavode za to, da bodo pristali prostovoljno na ta vladni predlog. — Da se prepreči na Rumunskem gospodarske težkoče, je izdala vlada uradno poročilo, da pride največja rumunska banka pod državno nadzorstvo.

Avstrija je dobila posojilo od Francozov. Francoska narodna banka je dovolila Avstriji posojilo 60 milijonov šilingov (krog pol milijarde Din).

V Španiji pod novim predsednikom ustavotvorne skupščine. Novi predsednik skupščine socialist Azana je stopil pred zbornico z dvema novima zakonskima načrtoma: z zakonom o zaščiti republike in o delavskem nadzorstvu nad podjetji. Zakonski načrt o zaščiti republike daje notranjemu ministru oblast glede zabrane shodov in da kaznuje z začasnim izgonom iz države za vsa dejanja, ki bi bila naperjena proti republiki. Drugi Azanov zakonski načrt pa daje tvornišskemu delavcu pravico kontrole nad upravo podjetij, ki imajo zaposlenih nad 50 delavcev. Vsako podjetje z nad 50 delavci dobi delavski odbor, katerega mora vprašati za nasvet, ko določa cene proizvodov. Ti odbori bodo seveda odločevali glede delavskih plač in o vprašanju udeležbe